

Sto let od narození archeologa Františka Proška (* 20. 9. 1922 – † 26. 7. 1958)

One hundred years since the birth of archaeologist František Prošek (September 20, 1922 – July 26, 1958)

Jan Eigner¹, Filip Prekop², Marcela Starcová³, Karel Žák⁴

Abstract

František Prošek (September 20, 1922 – July 26, 1958) was a renowned Czech archaeologist focused mostly on the study of Paleolithic sites in the Czech Republic and Slovakia, which were a territory of a single country, Czechoslovakia, at that time. His approach was novel in a strong focus not only on archaeology and artifacts, but also on Quaternary geological studies of the sites. His research elevated the importance of Bohemian and Slovak Paleolithic sites to those known earlier in Moravia. Despite his short life, he studied dozens of sites and also cooperated on international archaeological research. The paper contains a brief review of localities he worked at in the Bohemian Karst, a small karst region located SW of Prague. The list of other localities he worked at in former Czechoslovakia and his full bibliography are also attached.

1. Úvod

V sobotu 17. září 2022 se na hřbitově ve Střezimíři na Táborsku za účasti zástupce obce Střezimíř sešlo celkem dvanáct archeologů, kvartérních geologů a jeskyňářů, aby si připomenuli sté výročí narození významného archeologa Františka Proška, rodáka z této obce (obr. 1). Účastníci u jeho hrobu krátce pohovořili o jeho odkazu a Jaroslav Hromas, který se osobně účastnil jednoho z posledních Proškových výzkumů v Děravé jeskyni na návrší Kotýz v Českém krasu na jaře roku 1958, zavzpomínal na spolupráci s ním. Účastníci poté zašli ještě k rodnému domu Františka Proška.

Životní osudy Františka Proška popsali krátce po jeho předčasném úmrtí v časopise Památky archeologické Jaroslav Böhm (BÖHM 1959) a v periodiku Anthropozoikum Vojen Ložek a Emanuel Vlček (LOŽEK a VLČEK 1959). Oba nekrology jsou z hlediska shrnutí a hodnocení odborné práce Františka Proška tak podrobné, že je obtížné k nim něco dodat. K oběma je také připojena téměř úplná Proškova bibliografie (RATAJ 1959; LOŽEK a VLČEK 1959). Fotografická příloha ke druhému z těchto nekrologů obsahuje řadu cenných, málo známých fotografií. Životní osudy Františka Proška proto zmíníme v tomto textu jen stručně.

Chceme, aby náš příspěvek nejen připomněl sté výročí narození tohoto významného a mimořádně pilného archeologa, ale aby byl užitečný pro další výzkum. Zaměříme se proto na několik přehledů jeho odborné činnosti, které mohou posloužit jako pomůcka při studiu Proškových dodnes významného odborného odkazu. Doplněný přehled Proškových publikací rozšíříme i o významné nepublikované zprávy z terénních výzkumů, protože i ty jsou podstatným výsledkem jeho odborné činnosti. Kvůli nečekané a předčasné smrti, která náhle přerušila velké pracovní nasazení Františka Proška, zůstala značná část jeho odborné práce nezveřejněna. Vzhledem k tomu, že náš příspěvek je publikován v regionálním periodiku pro oblast Českého krasu, zmíníme přehledně lokality, kterými se František Prošek v této oblasti zabýval. Jen stručným výčtem s odkazy na publikované práce a vybrané nepublikované zprávy potom uvedeme přehled dalších archeologických lokalit, na kterých František Prošek působil.

2. Stručný přehled životních osudů Františka Proška

František Prošek se narodil v rodině pekařského dělníka Josefa Proška ve Střezimíři (okres Benešov; obec ale leží vzdálenou čarou jen 13 km od Tábora). Jeho rodný dům měl původně č. p. 46, dnes se po přecházení zřejmě jedná o č. ev. 8.

O přírodu se František zajímal od útlého dětství, hlavně ale o vše, co se skrývalo pod povrchem země. Střeptá starých nádob ho zajímaly již od dvanácti let a z ušetřeného kapesného si v dalších letech kupoval archeologickou literaturu. Lze tedy říci, že ač prostého původu, byl pro archeologickou činnost svým velkým zájmem a mimořádným nadáním předurčen. Po ukončení školy v roce 1936 nastoupil v Praze do čtyřletého učení v jemné mechanice, po roce 1940 zde pokračoval jako tovaryš, tj. učeň po složení tovaryšských zkoušek. Během učení se v roce 1939 seznámil s Jaroslavem Petrbohem a později i s Ladislavem Hájkem, kteří ho přivedli ke skutečné archeologické práci. Intenzivně se později začal podílet na činnosti skupiny mladých zájemců o jeskyně a vědu, která vznikla z hloučku mládeže putujícího s Jaroslavem Petrbohem o nedělích po Českém krasu. Jistě byl s touto skupinou v kontaktu již v roce 1940.

Snahy Vladimíra Homoly o ustavení jeskyňářsko-badatelské zájmové organizace z členů této skupiny započaly již v roce 1942, kdy založil Jeskynní sekci Klubu českých turistů, která však ve válečných letech nebyla formálně uznána. Naplnění dosáhly snahy o vznik první organizace tohoto typu v Čechách až v roce 1949, kdy byla ustavena Krasová sekce jako součást Přírodovědeckého klubu v Praze. Mnozí členové původní skupiny se později stali významnými badateli, zejména na poli geologických věd. Kromě Františka Proška můžeme jmenovat například Zdeňka Hokra, Vladimíra Homolu, Radvana Horného, Ivo Chlupáče, Jiřího Kovandu, Jiřího Kříže, Vojenu Ložka, Pavla Röhliche či Milana Šnajdra.

František Prošek se na této průzkumné a badatelské činnosti intenzivně podílel. Vladimír Homola od roku 1939 postupně sestavoval za pomoci dalších jeskyňářů první podrobný soupis jeskyní

¹Národní muzeum, Oddělení pravěku a antického starověku, Václavské náměstí 1700/68, 110 00 Praha 1 – Nové Město; jan.eigner@nm.cz

²Národní památkový ústav, Územní odborné pracoviště v Lokti, Kostelní 81/25, 357 33 Locket; prekop.filip@npu.cz

³Archeologický ústav AV ČR, v. v. i., Letenská 123/4, 118 01 Praha 1 – Malá Strana; starcova@arup.cas.cz

⁴Geologický ústav AV ČR, v. v. i., Rozvojová 269, 165 00 Praha 6 – Lysolaje; zak@gli.cas.cz

Poděkování: Děkuje všem kolegům, kteří nám napomohli svými připomínkami a komentáři, zejména přispěli RNDr. Jaroslav Hromas a prof. PhDr. Jiří Svoboda, DrSc. Podíl posledního autora na přípravě tohoto příspěvku proběhl v rámci podpory RVO67985831.

Český kras (Beroun), 48 (2022), 42–50, 2 obr.

© Muzeum Českého krasu, p. o., Beroun

ISSN 1211-1643

ISBN 978-80-87708-18-7

Obř. 1. Vzpomínka na archeologa Františka Proška u hrobu ve Střezimíři, kde je pohřben. Sobota 17. září 2022. Foto M. Frouz.

Fig. 1. A meeting to commemorate archaeologist František Prošek at the occasion of one hundred years since his birth. Cemetery at Střezimíř, Saturday, September 17, 2022. Photo by M. Frouz.

Českého krasu, takže se během této práce bylo možné seznámit se všemi v té době známými jeskyněmi oblasti. Slibně se rozvíhající odbornou práci (jeho první odborné práce jsou datovány do roku 1942) ale přerušila událost postihující muže ve válečných letech často – takzvané totální nasazení (*Totaleinsatz*) na práci v Říši. Následky nasazení na nucené práce v Německu nejspíše předurčily krátký život Františka Proška, proto se této otázce budeme věnovat podrobněji.

Podle údajů z nepublikovaných deníků Vladimíra Homoly (uloženo na Správě jeskyní ČR) byl František Prošek povolán k výkonu nucené práce dne 18. října 1942. Nastoupil u firmy Hassag (viz: <https://en.wikipedia.org/wiki/HASAG>) v Meuschwitz nedaleko Lipska, ve firmě zaměřené v době války na výrobu munice. Mezi totálně nasazenými se občas vyskytovala praxe, kdy požíli určité množství toxické kyseliny pikrové (derivát fenolu; 2,4,6-trinitrofenol), látky užívané při výrobě výbušnin. K podobným projevům dochází i při otravách trinitrotoluenem, které někdy byly v muniční výrobě nechtěné. Projevy otrav jsou podobné jako při infekční žloutence, včetně zežloutnutí pleti (nepravá žloutenka, *pseudoicterus*). K toxicitě nitrovaných aromatických látek obecně např. GOOCH et al. (2017), zatěžují zejména játra a slezinu, a otravy mohou vést k selhání těchto orgánů.

Domněle nakažení byli obvykle posíláni domů, aby chorobu nešířili mezi další pracovníky. Podle osobního sdělení od pamětníků se právě díky žloutence František Prošek vyvázal z práce ve válečné masině nenáviděného okupanta. Krátce byl na žloutenku léčen v nemocnici v Altenburgu u Lipska a podle deníků Vladimíra Homoly se vrátil domů 12. června 1943. Archivní doklad o tom, že František Prošek zemřel v souvislosti s pozdními zdravotními následky totálního nasazení, se nám ale nalézt nepodařilo, takže jediným svědectvím je osobní sdělení jeho tehdejších kolegů.

Po návratu z Říše, kde navštívil mj. středopaleolitickou lokalitu Markleeberg (jeho tamní nálezy uchovává Národní muzeum), se František Prošek s velkou vervou vrhl do další práce a studia. Jako jeden z mála badatelů té doby se snažil propojit výzkumy archeologické a kvartérně-geologické. Po roce 1945 stále pracoval jako dělník

v továrně JAWA v Praze, souběžně ale jako mimořádný posluchač navštěvoval výuku prehistorie na Filosofické fakultě Karlovy university u profesora Jana Filipa. Byla to doba jeho velkého vypětí a nasazení, chodil v továrně často na noční směny, aby mohl být přes den na fakultě. Naštěstí se mu od roku 1946 podařilo získat místo zřízence v Geologicko-paleontologickém ústavu Karlovy university, kde mu bylo díky podpoře známého geologa Radima Kettnera umožněno věnovat se předmětu svého zájmu, tedy prehistorii a kvartérní geologii.

V roce 1949 ukončil studium na Filosofické fakultě prací „Keltská pevnost – Hradiště nad Závistí“ a díky Jaroslavu Böhmovi získal ve stejné době stálé místo pracovníka v oboru prehistorie tehdejšího Státního archeologického ústavu, přejmenovaného v roce 1953 na Archeologický ústav ČSAV a v roce 1992 na dnešní Archeologický ústav AV ČR Praha. Zde skvělým způsobem rozšiřoval svoje schopnosti a znalosti, zapojil se do mezinárodní vědecké spolupráce a navzdory ještě poměrně nízkému věku dosáhl velkého uznání doma i v zahraničí. Výzkumně se věnoval mnoha desítkám lokalit zejména v Čechách a na Slovensku. Také jeho výzkumy umožnily pozvednout penzum znalostí o paleolitu v obou zemích na úroveň Moravy. Definoval kulturu szeletien z počátku mladého paleolitu. Zásadní je jeho podíl na poznání mezolitu, např. výkop v převisu v Zátyni u Dubé s Vojenem Ložkem předznamenal budoucí rozmach výzkumů v pseudokrasu. Smrt přerušila jeho práci náhle v létě roku 1958, když ještě v první polovině toho roku pracoval v již zmíněné Děravé jeskyni, a měl v plánu se sem po prázdninách ještě vrátit. Po tomto výzkumu působil ještě v Gánovcích. Zemřel dne 26. července 1958, nedlouho před svými nedožitými 36. narozeninami.

3. Archeologické výzkumy Františka Proška v jeskyních Českého krasu

V této kapitole uvedeme telegrafický přehled jeskynních lokalit Českého krasu, kterých se činnost Františka Proška výzkumně významněji dotkla. Navštívil i řadu dalších jeskyní a povrchových lokalit, kde ale o jeho činnosti nemáme žádný publikovaný nebo archivní

doklad či nález uložený ve veřejných sbírkách. Jeskyně, ve kterých pracoval, uvádíme v pořadí podle jejich evidenčních čísel. Tyto kódy používáme v jejich lokálním zkráceném formátu, kódy celostátní databáze jeskyní jsou věcně shodné, jen mají jiný formát a mnoho znaků navíc.

Podrobnější údaje k archeologickému výzkumu jeskyní Českého krasu jsou zahrnuty v přehledech FRIDRICH A SKLENÁŘE (1976) a SKLENÁŘE A MATOUŠKA (1992, 1994). V těchto pracích je obsažen téměř kompletní přehled výzkumné historie, nálezů a jejich hodnocení. Níže uvedený přehled obsahuje v podstatě jen seznam lokalit a odkazy na Proškovy publikované práce, není přehledem archeologické problematiky zmíněných lokalit. Hlavním cílem přehledu je ukázat, jak pestrá a rozsáhlá během poměrně krátkého období činnost Františka Proška v Českém krasu byla. Charakter příspěvku umožňuje zmínit i některé události, ke kterým během výzkumů došlo, a které se dochovaly jen v ústním podání.

11-001 Axamitova brána a jeskyně Ve Vratech. Tuto složitou multikulturní archeologickou jeskynní lokalitu ležící na návrší Kotýz u Tmaně, zkoumanou mnoha badateli od první třetiny 19. století, navštívil František Prošek vícekrát. V květnu 1944 zde realizoval sondáž podél západní stěny bezestropé dutiny do hloubky zhruba 3 m. Později, již jako pracovník Státního archeologického ústavu navštívil lokalitu v roce 1951, kdy navrhoval zastavení prací Jiřího Krále, který hlubokým výkopem hledal v jeskyni hypotetickou keltskou svatyni (Prošek 1951g; PROŠEK A BÖHM 1951; PROŠEK A LOŽEK 1954b).

11-003 Děravá jeskyně. V malé a již dříve zkoumané jeskyni na okraji plošiny Kotýzu vedl František Prošek orientační výkop na jaře roku 1951 (PROŠEK 1952c, 1952l, 1961, str. 73–74) a potom od ledna do dubna roku 1958 systematický výzkum za pomoci dalších členů Krasové sekce. Při tomto výzkumu byla prakticky všechna sedimentární výplň z nevelké jeskynní dutiny a z prostoru těsně před portálem vytěžena. Výsledky bohužel už nestihl v úplnosti publikovat, takže slavná rytina na břídlcové destičce (magdalénien) byla publikována až KLÍMOU (1971). Přímý účastník výzkumu Jaroslav Hromas zde s pomocí svého deníku vzpomíná, že fragmentované části rytiny byly nalezeny až při umytí několika úlomků při prvotním zpracování nálezů (to proběhlo mezi dvěma víkendovými výkopy), takže až potom byl překopaný materiál znovu ručně přebrán a byly nalezeny chybějící části.

11-007 Koněpruské jeskyně. V jedné ze vstupních chodeb jeskyní sondoval půdním vrtákem František Prošek již v roce 1944 (tzv. Ztracená jeskyně), tedy ještě před objevem vlastních Koněpruských jeskyní. Jeho hlavní výzkumy byly součástí prací týmu badatelů Státního archeologického ústavu, Ústředního ústavu geologického, ale hlavně Krasové sekce Přírodovědeckého klubu v letech po objevení Koněpruských jeskyní. Proškovy práce se týkaly zejména plošně rozsáhlých sondáží v největším dómu Koněpruských jeskyní, který dnes nese Proškovo jméno. Nezištně ale pomáhal až do roku 1956 také při výzkumech Antonína Hejny v horním patře jeskyní v penězokazecké dílně z 15. století (tzv. Mincovně). Abychom odlehčili suchý přehled údajů, můžeme vzpomenout příhodu, kterou vícekrát vyprávěl Antonín Hejna a písemně s časovým odstupem zaznamenal archeolog Miloš Vávra. Již ke konci výzkumu v roce 1956, dva dny po sobě, kdy v Mincovně nejprve pracoval sám František Prošek a následující den sám Antonín Hejna, oba zažili podobné pocity. Zdálo se jim, že slyší pohyby lanového žebříku, kterým se do Mincovny tehdy sestupovalo, a kroky. Měli silný pocit, že v jeskyni nejsou sami, když ale hledali původce zvuků, nic nenašli. Nepříjemné pocity byly tak silné, že nebyli schopni v práci pokračovat a museli jeskyni opustit.

Obr. 2. František Prošek při výzkumech na Zlatém koni u Koněprus. Foto V. Mach.

Fig. 2. František Prošek during his research at Zlatý kůň Hill near Koněprusy. Photo by V. Mach

Pokud bychom hledali racionální příčinu, snad za to mohl vydýchaný vzduch nebo nedostatek kyslíku spotřebovaného karbidkou v kombinaci s výpary rtuti z odkopávaných sedimentů. Otravy rtuťovými parami mohou být spojeny s poruchami centrálního nervového systému včetně halucinací (TUČEK 2006; AZEVEDO et al. 2012; k obsahu rtuti v Mincovně viz MATOUŠKOVÁ et al. 2017). Proškovy výzkumy v Koněpruských jeskyních nebyly v úplnosti publikovány, existují jen předběžné a dílčí zprávy (PROŠEK 1952d, e, f, g; PROŠEK et al. 1952; PROŠEK A VLČEK 1952, PROŠEK 1953g; PROŠEK A LOŽEK 1954b). Dochovala se rozsáhlá, dnes zřejmě částečně neúplná dokumentace v archivu Krasové sekce (dnes součást archivu České speleologické společnosti) a nálezy uložené v Národním muzeu.

11-008 Jeskyně Tří volů. V této malé výklenkové jeskyni ve srážech Karmazínových skal u Tmaně realizoval František Prošek nejprve orientační sondáž s Vojenem Ložkem v roce 1948 (PROŠEK A LOŽEK 1954), následoval podrobný výzkum se širokým týmem spolupracovníků v letech 1954–1955. V multikulturní lokalitě patří nálezy do období zřejmě od magdalénien po mezolit, podrobná zpráva o výzkumu byla publikována PROŠKEM et al. (1958).

13-004 Turské maštale. V systému řady jeskynních dutin z většiny odtěžených lomem Pod Hradem v Tetíně probíhaly archeologické výzkumy od poslední čtvrtiny 19. století (přehled FRIDRICH A SKLENÁŘ 1976; SKLENÁŘ A MATOUŠEK 1992, 1994). Proškova činnost se v říjnu 1942 zaměřila na zbytkový profil u tzv. Poslední sluje Tur-

ských maštálí, odkud předal do Národního muzea jeden pazourkový nástroj nejasného zařazení.

15-001 Jeskyně Koda. Většina výzkumu této multikulturní archeologické jeskynní lokality nacházející se v polesí Koda předcházela období činnosti Františka Proška v Českém krasu. Z jeho deníků vyplývá, že jeskyni vícekrát navštívil, například v dubnu 1944. Dochoval se Proškův rukopisný půdorys jeskyně a řezy (snad z let 1941–1942) a menší sada kamenné industrie (zřejmě jen sběr z dříve překopaného materiálu), jím předaná do Národního muzea 12. února 1949.

18-006 Chlupáčova sluj. V této jeskyni v lomu Kobyla zřejmě František Prošek sám nepracoval, dne 29. března 1951 ale tuto lokalitu Jaroslava Petrboka navštívil v rámci komise, které se dále účastnili Zdeněk Hokr a mistr lomu na Zlatém koni Karel Mareš. Archivovaná zpráva posuzuje Petrbokův výkop nelichotivě, jak z hlediska kvality dokumentace, tak i bezpečnosti (PROŠEK 1951f).

20-003 Krápníková jeskyně v Šanově koutě. V roce 1940 realizovali Vladimír Homola a František Prošek sondu v jedné z horních prostor jeskyně hlubokou až 3 m, která ale nepřinesla podstatnější archeologické poznatky. V intervalu od července do října 1942 prováděl František Prošek podrobný detailní výzkum nevelké plošiny vně vchodu jeskyně s magdalénským osídlením a ohništěm. Výsledky výzkumu byly publikovány PROŠKEM (1947a, 1959c, 1961) a PROŠKEM a LOŽKEM (1954b).

21-001. Jeskyně Nad Kačákem. Těžiště výzkumu v této zřejmě nejvýznamnější paleolitické jeskynní lokalitě Českého krasu představovaly výkopy Jaroslava Petrboka v letech 1930–1935 a práce Lothara F. Zotze v době od 21. září do 3. října 1942, kdy vykopával Petrbokův kontrolní pilíř. František Prošek se o jeskyni samozřejmě zajímal a navštívil ji několikrát v letech 1943–1944. V roce 1944 zakreslil do rukopisných řezů Vstupní chodbou jeskyně předpokládaný průběh vrstev sedimentární výplně (autoři mapování Vstupní chodby byli Pravoslav Šantrůček, Otakar Motl a zřejmě i Vladimír Homola, 18. 8. 1944). Bylo to v době, kdy již Prošek přerušil s Jaroslavem Petrbokem veškeré styky, takže se při kreslení profilů zřejmě držel dřívějších zpráv od Petrboka a zbytků sedimentární výplně na stěnách chodby. Profily jsou uloženy ve fondu Krasová sekce v archivu České speleologické společnosti (PROŠEK 1944b). Poznatky z jeskyně dále využili v publikacích PROŠEK (1947a), PROŠEK a LOŽEK (1954b).

21-004 Jeskyně Na Průchodě. Hlavní fáze výzkumu této opakovaně zkoumané jeskynní archeologické lokality nedaleko Svatého Jana pod Skalou popsali FRIDRICH a SKLENÁŘ (1976) a SKLENÁŘ (1991). Proškova činnost zde započala v zimě 1940/1941, kdy s Jaroslavem Petrbokem a bratrem Ludvíkem ze Svatojanského kláštera dokopal zbytek sedimentární výplně, který zbyl po předchozím výzkumu roku 1940 realizovaném pod dohledem Lothara F. Zotze. Prošek se sem vracel ještě v roce 1943 i později po válce. Jeho publikace dotýkající se této multikulturní, ale hlavně paleolitické lokality jsou z válečného i poválečného období (PROŠEK 1943c, 1947a). Nálezy jsou z většiny uloženy v Národním muzeu.

23-010 Barrandova jeskyně. Za druhé světové války kopal ve vchodu jeskyně Jaroslav Petrbok a ve stejné době v roce 1942 prokopali sedimenty části Vstupní části Zdeněk Hokr, Vladimír Homola a František Prošek (např. HOKR 1948), v roce 1943 pokračovali dále až k rozvětvení Vstupní, Horké a Větrné chodby a výkopem v Lodžii až na skalní dno. Prošek sám lokalitu nepublikoval, jen existují záznamy v jeho terénních denících. Nálezy jsou uloženy v Národním

muzeu a přehled nálezů a literatury publikovali FRIDRICH a SKLENÁŘ (1976).

23-012 Jezerní jeskyně. V této nevelké jeskyni ve skalách Na Bříči u Srbska prováděli rozsahem menší výzkum Vladimír Homola a František Prošek v letech 1943–1944.

23-014 Nad Galeríí. V malé jeskyni ležící v oblasti skal Na Bříči u Srbska nad jeskyní Galerie sondoval F. Prošek v červnu 1944, zřejmě bez nálezů.

23-030 Úzká jeskyně. PROŠEK (1941) zmiňuje nález malované keramiky v Úzké jeskyni v oblasti skal Na Bříči. Jeskyně leží v pravostranném svahu při vyústění Hájkovy rokly do údolí Berounky. Jedná se o ranou zprávu z období, kdy v jeskyních pracoval ještě společně s Jaroslavem Petrbokem.

23-029 Nad Úzkou. V jeskyňce sondoval František Prošek ve válečných letech, zřejmě bez archeologických nálezů.

25-009 Sloupová jeskyně. V této archeologicky významné jeskyni ohrožené odtěžením v Petzoldově lomu ležícím mezi Srbskem a Karlštejnem pracoval v roce 1940 Jaroslav Petrbok. Následně se jeskyni těsně před jejím odtěžením v únoru a březnu 1946 věnovali Zdeněk Hokr, Vladimír Homola a František Prošek. Výsledkem byla jednak nepublikovaná zpráva PROŠKA (1946b), jednak samostatné články Zdeňka Hokra zaměřené na obratlovčí faunu. Výsledky výzkumu byly dále využity v publikacích PROŠEK (1947a) a PROŠEK a LOŽEK (1954b, 1957).

30-002 Klukovické (též Korálové) jeskyně. PROŠEK (1940) uvádí nález neolitické volutové (v dnešní terminologii lineární) keramiky v jedné z Klukovických/Korálových jeskyní v Prokopském údolí u Prahy. Zřejmě zde kopal s Jaroslavem Petrbokem někdy v průběhu roku 1940. Jedná se zřejmě o první Proškovu publikaci v roce, kdy dovršil věk 18 let.

4. Výzkumy Františka Proška na povrchových lokalitách Českého krasu (abecedně)

Hostim – Šanův kout I. Sídliště lovců magdalénienů na svahu nedaleko vchodu Krápníkové jeskyně v Šanově koutě objevili František Prošek a Jaroslav Petrbok v roce 1942. K objevu došlo díky dřívějšímu terasování svahu, které vyneslo artefakty na povrch. František Prošek zde v roce 1944 realizoval menší sondáž (bez publikace). Detailní výzkum potom vedl v letech 1963–1969 Slavomil Vencel (VENCLE 1995).

Hostim – Šanův kout III. Plošně nevelké sedlo za tzv. Prostřední skálou v prostoru Šanova kouta leží jen zhruba 100 m východně od lokality Šanův kout I. Dříve zde bývalo nevelké orané pole, což umožnilo Františku Proškovi v letech 1945–1957 sběr zhruba 150 kusů štipané industrie, zejména drobnotvaré, později zde sbíral i Slavomil Vencel. Zřejmě se jedná o směs více fází osídlení mlado-paleolitického a zejména mezolitického stáří. Lokalita představuje výjimečně vhodné tábořiště – z Prostřední skály je skvělý rozhled do údolí Berounky, nedaleko je stálý pramen vody a místo je přitom do určité míry skryté a chráněné před větrem. Informace o lokalitě byly obsaženy v publikaci PROŠKA et al. (1958), podrobně ji publikoval VENCLE (1970), viz též PROŠEK (1957?).

Hostim – hradiště Kozel. František Prošek díky svému širokému rozhledu dobře znal i archeologickou problematiku postmezolitických období, ostatně jeho univerzitní práce se týkala laténského oppida na Závisti u Prahy. V případě hradiště Kozel nad soutokem

Berounky a Loděnice (Kačáku) se zapojil do diskuse o problematice spečených valů (PROŠEK 1950o).

Hradiště Kotýz. František Prošek při cestách k Axamitově bráně/jeskyni Ve vrstech nebo k Děravé jeskyni prošel přes plochu hradiště Kotýz u Tmaně mnohokrát. V jeho pozůstalosti zůstala menší sada zlomků keramiky z hradiště sbíraných od roku 1940, ke kterým vypracovali doprovodnou zprávu VENCL a HRDLIČKA (2015), nálezy byly později uloženy do sbírek berounského muzea. Obsaženy byly i dva artefakty z šedočerného rohovce.

Karlštejn-Altán. Významnou kvartérně-geologickou a archeologickou lokalitu (střední paleolit) navštívili František Prošek a Vojen Ložek poprvé v roce 1950. Při této návštěvě našel František Prošek v složitě členěném profilu nepočetnou středopaleolitickou industrii (PROŠEK a LOŽEK 1954b). Profil dále zkoumala řada badatelů včetně zahraničních návštěv. Shrnující zprávu o stratigrafii lokality, souhrn poznatků a přehled publikované literatury uveřejnil LOŽEK (2017).

Krasová výplň (kapsa) C718, Císařský lom u Koněprus (dnes část Velkolomu Čertovy schody). Zde se plně projevil obětavost a pracovní píle Františka Proška, protože při velmi fyzicky náročném a nebezpečném záchranném výzkumu této krasové výplně ve stěně Císařského lomu v mrazivém únoru 1956 pečlivě zaznamenal stratigrafické poměry a zachránil množství jedinečných osteologických nálezů fosilních obratlovců. Přitom bylo zřejmé, že se nejedná o lokalitu archeologickou, takže z výzkumu nemohl mít žádný osobní prospěch. Současně si ale uvědomoval význam lokality pro kvartérní geologii a nutnost záchrany informací a nálezů (PROŠEK 1956d-e; PROŠEK a LOŽEK 1957). Nálezy zpracovával zejména Oldřich Fejfar, stratigrafická schémata ale vycházejí z původní Proškovy dokumentace (viz HORÁČEK, ČERMÁK a WAGNER 2021).

Na Bříči. Prostor skalních stěn s početnými jeskyněmi u Srbska byl místem velmi intenzivní dokumentační a výzkumné činnosti členů Krasové sekce. Patří sem všechny zmíněné jeskynní lokality s předčíslem 23. Kromě toho našel František Prošek v prostoru nad Patrovou jeskyní známý pěstní klín, který patří k ikonickým nálezům paleolitu z Čech. Vícekrát byl zobrazen v publikacích a uložen býval na Archeologickém ústavu v Praze (základna v Kvílicích).

Sedlo nad Kodskou vyvěračkou v Kodě. Mezolitickou industrii našel v mělkém sedle asi 150 m východně od Kodské vyvěračky František Prošek v době po druhé světové válce, celkem zde v ornici nasbíral do roku 1957 62 artefaktů. Zajímavostí byl nález zkameněliny, trilobita kambrického stáří, původem z oblasti Skryjí na Křivoklátsku. Jak se na místo dostala, není zřejmé, jedná se o sběry z pole. Dnes je pozemek zalesněn. Lokalitu podrobně publikoval VENCL (1970).

Zaniklé Měňanské jezero (Zelništata). Při průzkumu jižní části Českého krasu na jaře roku 1940 zjistil V. Ložek v sedimentech nad obcí Měňany přítomnost ulit dvou druhů vodních měkkýšů, později v zimě roku 1948 V. Ložek, F. Prošek a E. Vlček našli zdrojové karbonátové sedimenty vzniklé původně v mělkém průtočném jezeře či vápnitým močálu syčeném vodami Měňanské vyvěračky. Nálezovou zprávu o takzvaném Měňanském jezeře publikovali LOŽEK a PROŠEK (1952).

5. Lokality, na kterých František Prošek pracoval mimo Český kras, s přehledem publikované literatury a vybraných nepublikovaných zpráv

Čechy:

Broumovské stěny, převisy: PROŠEK (1950j-m)
 Horky nad Jizerou: PROŠEK (1952a, b, j, k)
 Horní Poohří – vedle níže uvedených Tašovic 1 sběry na lokalitách Bohatice, Černýš, Dvory, Šabina, Tašovice 2 a Všeborovice: PROŠEK (1953d, e, f; 1958b, c)
 Hudlice: PROŠEK (1951b)
 Chaby u Prahy (katastr Třebonice): PROŠEK (1943a, b)
 Chlum (vrch) u Dobrušky-Mělčan: PROŠEK (1950h)
 Chýně, cihelna: PROŠEK (1942e)
 Jislova jeskyně, jeskyně Babí pec, Čertova ruka – Český ráj, výzkum s Lumírem Jislem v roce 1947, JISL a PROŠEK (1947), PROŠEK a LOŽEK (1954b)
 Letky u Prahy, cihelna: PROŠEK (1946c), PROŠEK a LOŽEK (1951b)
 Lobeč: PROŠEK (1950n)
 Lochkov u Prahy: PROŠEK (1942d)
 Malešín: PROŠEK (1944a)
 Mlékojedy: PROŠEK (1950b)
 Obříství u Mělníka: PROŠEK a VLČEK (1950)
 Police nad Metují: PROŠEK (1950a)
 Praha: PROŠEK (1942c)
 Praha-Sedlec: PROŠEK (1942b), PROŠEK a LOŽEK (1952)
 Přezletice u Prahy: PROŠEK a LOŽEK (1954b, 1957)
 Sedlec u Kutné Hory: PROŠEK a LOŽEK (1948)
 Severozápadní Čechy – Komořanské jezero a Souš: PROŠEK (1950i)
 Slatina u Velvar: PROŠEK (1949)
 Střeziměř, pseudoindustrie tzv. campignienu: PROŠEK (1942a)
 Tašovice 1 u Karlových Varů: PROŠEK (1951c, 1952i, 1958c)
 Tišice: PROŠEK (1950c-f)
 Toušev u Čelákovic: PROŠEK (1942f)
 Tuhaň: PROŠEK (1950g)
 Týn nad Vltavou, Koloděje nad Lužnicí a okolí (lokalita Hosty Hosty spolu s L. Hájkem): PROŠEK a JÍLKOVÁ (1953a-d)
 Vltava, říční terasy: PROŠEK (1947d)
 Zátyní u Dubé: PROŠEK a LOŽEK (1953a)
 Závist, hradiště: PROŠEK (1948a; viz též Archeologické rozhledy, II, 1950: 249)

Morava:

Lažánky, Rytířská jeskyně: PROŠEK (1959a)
 Štramberk, jeskyně Šipka: obsaženo v pracích KUKLA (1954), VLČEK (1969)

Slovensko:

Barca u Košic: PROŠEK (1953b, c; 1954b, c; 1955a; b; 1956b, 1959b)
 Banka u Piešťan: PROŠEK a LOŽEK (1954a)
 Bojnice, včetně Prepoštské jesk.: PROŠEK a LOŽEK (1951a), PROŠEK (1952h)
 Dzeravá skala, Malé Karpaty: PROŠEK (1951a, 1951e, 1957)
 Gánovce-Hrádek, skalka Sv. Ondřeje, Sobotisko; travertinové lokality: PROŠEK (1956a, 1958a), PROŠEK a LOŽEK (1957)
 Jihoslovenský kras: LOŽEK a PROŠEK (1956)
 Moravany, Piešťany: PROŠEK (1950p), AMBROŽ, LOŽEK a PROŠEK (1952)
 Slovensko: PROŠEK (1953a, 1954a)
 Zamarovce u Trenčína: PROŠEK a LOŽEK (1955)

Publikované práce a vybrané nepublikované zprávy

Františka Proška

Řazeno podle roků, v jednotlivých letech abecedně

1940

PROŠEK F. (1940): Nález volutové keramiky v „Korálové“ jeskyni Českého Krasu. – *Národní politika, List Národního souručenství, polední vydání*, LVIII (č. 323 z 20. 11. 1940): 3. Praha.

1941

PROŠEK F. (1941): Vzácný nález pomalované páskové keramiky v „Úzké jeskyni“ u Srbska. – *Národní politika, List Národního souručenství*, LIX (č. 185 z 5. 7. 1941): 5. Praha.

1942

PROŠEK F. (1942a): Nález campignienských artefaktů v jižních Čechách. – *Příroda*, XXXV (6): 129–134. Brno.

PROŠEK F. (1942b): Nález mesolitického nástroje v Sedlci u Prahy. – *Příroda*, XXXV: 32. Brno.

PROŠEK F. (1942c): Neolitické nálezy u Prahy. – *Vesmír*, XX: 198. Praha.

PROŠEK F. (1942d): Stopa po člověku plistocaenním v Lochkově u Prahy. – *Příroda*, XXXV: 27–28. Brno.

PROŠEK F. (1942e): *Zpráva o nálezech v cihelně v Chýni*. – Nepublikovaná zpráva, CTX194201233, Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F. (1942f): *Zpráva o nálezech v cihelně v Toušni u Čelákovic*. – Nepublikovaná zpráva, CTX194201232, Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

1943

PROŠEK F. (1943a): Campignienská stanice v Chabech u Prahy. – *Příroda*, XXXVI (3): 89–96. Brno.

PROŠEK F. (1943b): Odpověď k článku J. Petrboha v 5. čísle Přírody „Campignien v Chabech a okolí“. – *Příroda*, XXXVI: 222. Brno.

PROŠEK F. (1943c): Přehled osídlení Českého krasu. – In: Homola V. (Ed.), *Dopisy jeskynní skupiny Barrandien*, č. 4 z 30. 12. 1943. Praha. Cyklostylovaný samizdat, uloženo v Archivu Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

1944

PROŠEK F. (1944a): *Hlášení o povrchovém sběru na katastru Malešín*. – Nepublikovaná zpráva, CTX194400738. Archeologický ústav AV ČR, Praha.

PROŠEK F. (1944b): *Podélné a příčné řezy, Vstupní chodba jeskyně Nad Kačákem*. – Nepublikované rukopisné plány. Podkladové mapování chodby P. Šantrůček, O. Motl, zřejmě i V. Homola, interpretace průběhu vrstev a archeologického obsahu F. Prošek, 18. 8. 1944. – Fond Krasová sekce, archiv České speleologické společnosti. Praha.

1946

PROŠEK F. (1946a): Absolutní datování paleolitických kultur. – *Obzor prehistorický*, XIII: 87. Praha.

PROŠEK F. (1946b): *Archeologická a stratigrafická zpráva o výkopu jeskyně zv. „Sloupová“ u Srbska*. – Nepublikovaná zpráva, CTX194603055. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F. (1946c): Nález clactonienského úštěpu v Letkách nad Vltavou. – *Památky archeologické*, XXXXII (1939/1946): 132–136, 213. Praha.

PROŠEK F. (1946d): Srpy z mladší doby kamenné. – *Obzor prehistorický*, XIII: 86–87. Praha.

1947

JISL L., PROŠEK F. (1947): *Zpráva o sondovacích pracích v jeskyních na Turnovsku*. – Nepublikovaná zpráva, CTX194703421, Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F. (1947a): Paleolitické osídlení Čech ve světle novějších výzkumů. – *Časopis Národního musea, oddíl duchovědný*, CXVI: 129–141. Praha.

PROŠEK F. (1947b): Přehled archeologického výzkumu za r. 1939–1946. I. Paleolit. – *Zprávy památkové péče*, VII: 17–18. Praha.

PROŠEK F. (1947c): Přehled nové literatury o studiu paleolitu a doby ledové v našich zemích. – *Zprávy památkové péče*, VII: 60–61. Praha.

PROŠEK F. (1947d): Příspěvek k vyřešení genetické souvislosti sprašových pokryvů se spodními a dolními vltavskými terasami. – *Věstník Královské české společnosti nauk. Třída matematicko-přírodovědecká*, 1946, IV: 1–20. Praha.

1948

PROŠEK F. (1948a): Keltská pevnost “Hradiště nad Závistí”. – *Památky archeologické*, XXXXIII nebo XLIII (1947/1948): 43–58, 137. Praha.

PROŠEK F. (1948b): Několik poznámek k možnostem staropaleolitického osídlení našich zemí. – *Příroda*, XXXXII: 111–112. Praha.

PROŠEK F. (1948c): Zjazd czesko-słowaickich prehistoryków w Karłowě Studánce. – *Z otchłani wieków*, 17: 64. Wrocław.

PROŠEK F., LOŽEK V. (1948): *Profil sprašovými pokryvy v cihelně v Sedlci u Kutné Hory*. – Nepublikovaná zpráva, CTX194806016. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

1949

PROŠEK F. (1949): *Hlášení o výzkumu ve Slatině u Velvar*. – Nepublikovaná zpráva, CTX194906165. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

1950

PROŠEK F. (1950a): *Hlášení o lokalitě Police nad Metují*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195003912. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F. (1950b): *Hlášení o nálezech v katastru obce Mlékojedy*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195000623. Archiv archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F. (1950c-f): *Hlášení o nálezech v katastru obce Tišice*. – Nepublikované zprávy, CTX195000626, CTX195000627, CTX195000628, CTX195000629. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F. (1950g): *Hlášení o povrchovém sběru v obci Tuhaň*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195000630. CTX195000631, Archiv ARÚP.

PROŠEK F. (1950h): *Hradiště na vrchu Chlumu u Dobrušky – Mělník*. CTX195003360, Archiv ARÚP.

PROŠEK F. (1950i): Mesolitické drobnotvaré industrie v Čechách. – *Filipův sborník 1951*: 1–18. Praha (cyklostylováno).

PROŠEK F. (1950j-m): *Výsledky sondovacích prací v jeskyních a pod převisy v Broumovských stěnách*. – Nepublikované zprávy, CTX195003362, CTX195003363, CTX195003364, CTX195003365, Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F. (1950n): *Zpráva o archeologickém výzkumu v Lobči*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195004869. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

- PROŠEK F. (1950o): Slovanské hradiště u Hostíma, okr. Beroun. – *Obzor prehistorický*, XIV: 441–444. Praha.
- PROŠEK F. (1950p): Zjišťovací výzkum na paleolitické stanici v Moravanech na Slovensku. – *Archeologické rozhledy*, II: 175–183. Praha
- PROŠEK F., VLČEK E. (1950): Mesolitické hroby z Obříství? – *Archeologické rozhledy*, II, 1–2: 40–49. Praha

1951

- PROŠEK F. (1951a): Archeologický výzkum jaskyne „Dzeravá skala“. – *Krásy Slovenska*, 28, 3: 62–66. Bratislava.
- PROŠEK F. (1951b): *Hlášení o výzkumu v obci Hudlice*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195105796. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.
- PROŠEK F. (1951c): Mesolitická chata v Tašovicích. – *Archeologické rozhledy*, III (1): 12–15, 21. Praha.
- PROŠEK F. (1951d): Otázka stáří spráší na základě nových výzkumů v Československu. – *Archeologické rozhledy*, III: 346–348. Praha.
- PROŠEK F. (1951e): Výzkum jeskyně Dzeravé skaly v Malých Karpatech. – *Archeologické rozhledy*, III: 293–298, 309–310.
- PROŠEK F. (1951f): *Zpráva o komisi v jeskyni na vrchu Kobyle u Koněprus*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195101186. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.
- PROŠEK F. (1951g): *Zpráva o komisi v jeskyni „Ve vrátech“ (Axamitova brána) konané dne 7. července 1951*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195103137. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.
- PROŠEK F., BÖHM J. (1951): Údajná „keltská svatyně“, amatérský výkop J. Král, vyjádření k výkopu F. Prošek, J. Böhm. – Archiv Archeologického ústavu AV ČR, P-1241-00028, čj. 3137/51, hlášení 3126/1951.
- PROŠEK F., LOŽEK V. (1951a): Zpráva o výzkumu kvarteru paleolitického sídliště v Bojnících. – *Věstník Ústředního ústavu geologického*, XXVI: 104–107. Praha.
- PROŠEK F., LOŽEK V. (1951b): Zpráva o výzkumu kvarteru v Letkách nad Vltavou. – *Věstník Ústředního ústavu geologického*, XXVI: 101–104. Praha.

1952

- AMBROŽ V., LOŽEK V., PROŠEK F. (1952): Mladý pleistocén v okolí Moravan i Piešťan nad Váhom. – *Anthropozoikum*, I (1951): 53–142. Praha.
- LOŽEK V., PROŠEK F. (1952): Nález jezerních sedimentů v Českém krasu (Předběžná zpráva). – *Československý kras*, 5: 112–115. Brno.
- LOŽEK V., PROŠEK F., VLČEK E. (1952): Zpráva o zasedání diluviální sekce na VI. pracovní konferenci státních archeologických ústavů v Brně. – *Anthropozoikum*, I (1951): 237–239. Praha.
- PROŠEK F. (1952a): *Horky nad Jizerou, okr. Mladá Boleslav*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195205014, Archiv ARÚP.
- PROŠEK F. (1952b): *Horky nad Jizerou, okr. Mladá Boleslav*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195205015, Archiv ARÚP.
- PROŠEK F. (1952c): Výzkum Děravé jeskyně na Kotýzu u Koněprus. – *Archeologické rozhledy*, IV: 97–100, 113. Praha.
- PROŠEK F. (1952d): Výzkum jeskyně Zlatého Koně u Koněprus. Zpráva za I. výzkumné období r. 1951. (2. část.), Geologické datování pleistocenních vrstev v Hlavním dómu jeskyně Zlatého Koně. – *Československý kras*, V: 174–175. Brno.

- PROŠEK F. (1952e): Výzkum jeskyně Zlatého Koně u Koněprus. Zpráva za I. výzkumné období r. 1951. (2. část.), Methodika archeologického výzkumu. – *Československý kras*, V: 163. Brno.
- PROŠEK F. (1952f): Výzkum jeskyně Zlatého Koně u Koněprus. Zpráva za I. výzkumné období r. 1951. (2. část.), Nálezy archeologické. – *Československý kras*, V: 173. Brno
- PROŠEK F. (1952g): Výzkum jeskyně Zlatého Koně u Koněprus. Zpráva za I. výzkumné období r. 1951. (2. část.), Stratigrafie pleistocenních uloženin v Hlavním dómu jeskyně Zlatého Koně. – *Československý kras*, V: 165–169. Brno.
- PROŠEK F. (1952h): Výzkum Prepoštské jeskyně v Bojnících roku 1950. – *Archeologické rozhledy*, IV: 3–9, 17. Praha.
- PROŠEK F. (1952ch): Výzkum v jeskyni na Zlatém koni u Koněprus. – *Archeologické rozhledy*, IV, 3–4: 206–209, 232. Praha.
- PROŠEK F. (1952i): Zbytky slovanského srubu na Starém Lokti u Jenišova-Tašovic. – *Archeologické rozhledy*, IV: 426, 452–453. Praha.
- PROŠEK F. (1952j, k): *Zpráva o nálezů křemenné industrie v Horkách nad Jizerou*. – Nepublikované zprávy, CTX195205014, CTX195205015. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.
- PROŠEK F. (1952l): *Zpráva o sběru v jeskyni Děravá na Kotýzu*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195202081. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.
- PROŠEK F., LOŽEK V. (1952): Výzkum sprašového profilu v Sedlci u Prahy. – *Věstník Ústředního ústavu geologického*, XXVII (6): 254–257. Praha.
- PROŠEK F., LOŽEK V., HOKR Z., VLČEK E. (1952): Zpráva o výzkumu pleistocenních uloženin v jeskyni na Zlatém koni u Koněprus. – *Věstník Ústředního ústavu geologického*, XXVII (6): 254–257. Praha.
- PROŠEK F., VLČEK E. (1952): Nálezy pleistocenního člověka v jeskyni Zlatého koně u Koněprus. – *Vesmír*, XXXI (7): 199. Praha.
- STÁRKA V., PROŠEK F., HRDLÍČKA L., HOKR Z., LOŽEK V., DOHNAL Z. (1952): Výzkum jeskyně Zlatého koně u Koněprus. Zpráva za I. výzkumné období r. 1951 (2. část). – *Československý kras*, 5: 161–179. Brno.

1953

- LOŽEK V., PROŠEK F. (1953): Recenze: P. Woldstedt: Norddeutschland und angrenzende Gebiete im Eiszeitalter. 464 S. Stuttgart 1950. – *Archeologické rozhledy*, V: 115–116. Praha.
- PROŠEK F. (1953a): Szeletien na Slovensku. – *Slovenská archeológia*, 1: 133–194. Bratislava.
- PROŠEK F. (1953b): Výzkum paleolitické stanice Barca II. – *Archeologické rozhledy*, V: 3–11, 33–34. Praha.
- PROŠEK F. (1953c): Nové paleolitické stanice na východním Slovensku. – *Archeologické rozhledy*, V: 289–297. Praha.
- PROŠEK F. (1953d): *Všeborovice. Zpráva o identifikaci lokality a archeologických nálezech*. – CTX195300045, Archiv ARÚP.
- PROŠEK F. (1953e): *Zpráva o povrchovém sběru na lokalitě Dvory*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195300044. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.
- PROŠEK F. (1953f): *Zpráva o povrchovém sběru na lokalitě Tašovice*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195300043. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.
- PROŠEK F. (1953g): Zpráva o výzkumu v jeskyni Zlatého koně v roce 1952. – *Referáty Liblice 1952 (1953)*: 3. Archeologický ústav ČSAV. Praha.
- PROŠEK F., JÍLKOVÁ E. (1953a): *Koloděje nad Lužnicí, o. Týn nad Vltavou*. – Nepublikovaná zpráva, 1291/53, CTX195301291. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F., JÍLKOVÁ E. (1953b): *Povrchový průzkum hradiště na Kořenském vrchu v r. 1952*. – Nepublikovaná zpráva, CTX201709858. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F., JÍLKOVÁ E. (1953c): *Povrchový průzkum hradiště u sv. Anny v katastru obce Týn nad Vltavou v r. 1952*. – Nepublikovaná zpráva, CTX201709857. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F., JÍLKOVÁ E. (1953c): *Zpráva o lokalitě Koloděje nad Lužnicí*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195301291. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F., LOŽEK V. (1953d): Mesolitické sídliště v Zátyni u Dubé. – *Anthropozoikum*, II (1952): 93–160, Tab. I. Praha.

1954

PROŠEK F. (1954a): A Kárpátmedence ő skorának problémái. – *Szo-vjet régészeti*: 9: 63–66. Budapest.

PROŠEK F. (1954b): Diluviální lovec na Slovensku. – *Naša veda*, I: 72–78. Bratislava.

PROŠEK F. (1954c): Zpráva o výzkumu paleolitické stanice Barca II v r. 1953. – *Referáty o pracovních výsledcích československých archeologů za rok 1953*, Liblice 1953: 4. Archeologický ústav ČSAV, Praha.

PROŠEK F., LOŽEK V. (1954a): Sprašový profil v Bance u Piešťan. – *Anthropozoikum*, III (1953): 301–323. Tab. I–II. Praha.

PROŠEK F., LOŽEK V. (1954b): Stratigrafické otázky československého paleolitu. – *Památky archeologické*, XLV: 35–74, 1 příloha. Praha.

1955

PROŠEK F. (1955a): Paleolitické sídelní objekty na nálezšti Barca I. – *Archeologické rozhledy*, VII: 721–729, 753–755. Praha.

PROŠEK F. (1955b): Výzkum paleolitických stanic Barca I a II v r. 1954. – *Referáty o pracovních výsledcích československých archeologů za rok 1954*, Liblice 1954: 4. Archeologický ústav ČSAV, Praha.

PROŠEK F., LOŽEK V. (1955): Výzkum sprašového profilu v Zamarovcích u Trenčína. – *Anthropozoikum*, IV (1954): 181–211, Tab. I–II. Praha.

1956

LOŽEK V., PROŠEK F. (1956): O změnách přírodních poměrů Jiho-slovenského krasu v nejmladší geologické minulosti. – *Ochrana přírody*, XI (2): 33–42. Praha.

PROŠEK F. (1956a): Archeologické nálezisko v Gánovciach. – *Študijné zvesti Archeologického ústavu Slovenskej akadémie vied*, 1956 (1): 75–76. Nitra.

PROŠEK F. (1956b): Paleolitická stanice Barca II. – *Archeologické rozhledy*, VIII: 305–311, 337–339. Praha.

PROŠEK F. (1956c): Vztahy a chronologické zařazení mladého paleolitu/Relations et Classification chronologique du paléolithique supérieur. – *O chronologii pravěku Československa*: 5–6, 12. Praha: Národní muzeum.

PROŠEK F. (1956d): Výzkum starokvartérních sedimentů v Koněprusích. – *Referáty o pracovních výsledcích československých archeologů za rok 1955*: 26–33. Liblice. Archeologický ústav ČSAV, Praha.

PROŠEK F. (1956e): *Zpráva o výzkumu v Koněprusích*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195602128. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

1957

LOŽEK V., PROŠEK F. (1957): Krasové zjevy v travertinech a jejich stratigrafický význam. – *Československý kras*, 10: 145–158. Praha.

PROŠEK F. (1957?): *Mesolitické nálezy v Českém krasu*. – Nepublikovaný náčrt článku, strojopis úvodní části, 2 strany (uloženo v Archivu Archeologického ústavu AV ČR, Praha).

PROŠEK F. (1957): Výzkum jeskyně Dzeravé skály v r. 1950. – *Referáty o pracovních výsledcích československých archeologů za rok 1956*: 21–29. Liblice. Archeologický ústav ČSAV, Praha.

PROŠEK F., LOŽEK V. (1957): Stratigraphische Übersicht des tschechoslowakischen Quartärs. – *Eiszeitalter und Gegenwart*, 8: 37–90. Öhringen.

1958

PROŠEK F. (1958a): III. Teil. Stratigraphie des Fundortes und Alter des Schädels von Gánovce. – In: VLČEK E., PROŠEK F.: *Zusammenfassender Bericht über den Fundort Gánovce und die reste des Neanderthalers in der Zips (ČSR)*. Československá akademie: 43–45, 66–74. Praha. (cyklostylovaná výzkumná zpráva).

PROŠEK F. (1958b): *Bohatice. Zpráva o lokalitě*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195805280. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F. (1958c): Horní Poohří v pravěku. II. část. Osídlení starší a střední doby kamenné. – *Karlovarsko, vlastivědný sborník*, 1958: 13–22. Karlovy Vary.

PROŠEK F. (1958d): *Rybáře, m. o. Karlovy Vary. Zpráva o lokalitě*. – Nepublikovaná zpráva, CTX195805279. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

PROŠEK F. mit Beiträgen von FEJFAR O., KNEBLOVÁ V., KUKLA J., LOŽEK V. (1958): Die Erforschung der Drei-Ochsen-Höhle am Kotýs-Berg bei Koněprusy. – *Anthropozoikum*, VII (1957): 47–78. Praha.

Práce vydané posmrtně:

1959

PROŠEK F. (1959a): *Lažánky, o. Blansko, Rytířská jeskyně*. – Nepublikovaná zpráva, MTX195900554, č.j. 554/59. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Brno.

PROŠEK F. (1959b): Mesolitická obsidiánová industrie ze stanice Barca I. – *Archeologické rozhledy*, XI: 145–148, 193. Praha.

PROŠEK F. (1959c): Nový tip paleolitického očaga iz stojanki Gos-tim, Šanův kout II (Čechoslovakia). – *Sovetskaja archeologija*, 1959, 1: 243–245. Moskva.

STÁRKA V., PROŠEK F. (1959): Pravěcí lovci – umělci. – *Lidé a země*, 8 (1): 43–44. Praha.

1961

PROŠEK F. (1961): Mladopaleolitická obydlí v Československu. – *Památky archeologické*, LII: 57–75. Praha.

Nekrology, další práce zmiňující činnost Františka Proška a další práce citované v příspěvku

AZEVEDO B. F. et al. (2012): Toxic Effects of Mercury on the Cardiovascular and Central Nervous Systems. – *BioMed Research International*, 2012, Article ID 949048, 11 str. <https://doi.org/10.1155/2012/949048>

BÖHM J. (1959): František Prošek 20. září 1922 – 26. července 1958. – *Památky archeologické*, L: 325–327. Praha.

CÍLEK V. (ed., 1997): Archeologie a jeskyně. Sborník věnovaný památce archeologa Františka Proška (1922–1958). – *Knihovna České speleologické společnosti*, 29: 1–182. Česká speleologická společnost. Praha. (sborník neobsahuje žádný text věnovaný přímo F. Proškovi).

- FRIDRICH J., SKLENÁŘ K. (1976): Die paläolithische und mesolithische Höhlenbesiedlung des Böhmisches Karstes. – *Fontes Archaeologici Pragenses*, 16: 1–122. Praha.
- GOOCH A., SIZOCHENKO N., BAKHTIYOR R., GORB L., LESZCZYNSKI J. (2017): Toxicity of nitroaromatic compounds. In vivo toxicity of nitroaromatics: A comprehensive quantitative structure–activity relationship study. – *Environmental Toxicity and Chemistry*, 36: 2227–2233.
- HOKR Z. (1948): Ssavčí fauna Barrandeovy jeskyně u Srbska v Čechách. – *Československý kras*, 1: 58–60. Brno.
- HORÁČEK I., ČERMÁK S., WAGNER J. (2021): Prof. Dr. Oldřich Fejfar, CSc., a Český kras. – *Český kras*, 47: 61–67. Beroun.
- KLÍMA B. (1971): Schieferplatten mit Gravierungen aus der Děráv-Höhle in Böhmen. – *Arbeits- und Forschungsberichte zur sächsischen Bodendenkmalpflege*, XIX: 9–15. Dresden.
- KONDELÍK M. (2014): *Amatérská archeologie v České republice*. – Diplomová práce, Západočeská univerzita, Filozofická fakulta, Katedra archeologie: 1–178. Plzeň.
- KUKLA J. (1954): Složení pleistocenních sedimentů v kontrolním profilu v Šipce v r. 1950. – *Přírodovědecký sborník Ostravského kraje*, 15: 105–124. Opava.
- LOŽEK V. (2017): Karlštejn – Altán: pleistocenní souvrství, jeho fosilní půdy a malakofauna. – *Český kras*, XLIII: 5–12. Beroun.
- LOŽEK V. (2020): Československá malakozoologie včera, dnes a zítra I. – *Živa*, 2020 (1): 33–35. Praha.
- LOŽEK V., VLČEK E. (1961): František Prošek a jeho životní dílo. – *Anthropozoikum*, IX (1959): 7–14, Tab. I–III. Praha.
- MATOUŠKOVÁ Š., NAVRÁTIL T., ROHOVEC J., KOMAŠKO A. (2017): Geochemický průkaz použití rtuti v prostoru Mincovny ve svrchním patře Koněpruských jeskyní, Český kras. – *Český kras*, XLIII: 23–28. Beroun.
- RATAJ J. (1959): Bibliografie prací Františka Proška. – *Památky archeologické*, L: 327–329.
- SKLENÁŘ K. (1991): Kdo byl Lothar Zotz. – *Speleo*, 6: 16–20. Praha.
- SKLENÁŘ K., MATOUŠEK V. (1992): Osídlení jeskyní Českého krasu od neolitu po středověk. – *Zprávy České archeologické společnosti*, Supplément 14, 76 str. Praha.
- SKLENÁŘ K., MATOUŠEK V. (1994): Die Höhlenbesiedlung des Böhmisches Karstes vom Neolithikum bis zum Mittelalter. – *Fontes Archaeologici Pragenses*, 20: 1–212. Praha.
- SKLENÁŘ K., SKLENÁŘOVÁ Z. (2005): *Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů*. – Libri: 1–467. Praha.
- TUČEK M. (2006): Současná zdravotní rizika expozice rtuti a jejím sloučeninám. – *České pracovní lékařství*, 2006 (1): 26–37. Praha.
- VLČEK E. (1969): *Neandertaler der Tschechoslowakei*. – Academia: 1–276. Praha.
- VENCL S. (1970): Mesolitické osídlení Českého krasu. – *Archeologické rozhledy*, XXII (6): 643–657, 739. Praha.
- VENCL S. (1995): Hostim. Magdalenian in Bohemia. – *Památky archeologické – Supplementum*, 4: 1–264. Praha.
- VENCL S., HRDLÍČKA L. (2015): *Tmaň – soubor středohradištní keramiky z pozůstalosti F. Proška*. – Nepublikovaná zpráva, CTX201502291. Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Praha.
- ŽÁK K., CÍLEK V., MAJER M. (Eds., všichni autoři: BASTL J., BLÁHA V., BUDIL P., CÍLEK V., ČERMÁK S., DUŠEK M., GARKISCH M., HEJNA M., HEŘMAN P., HORÁČEK I., JUŘIČKOVÁ L., MAJER M., MORAVEC P., PODROUŽKOVÁ Š., POHUNEK J., ŘEZÁČ M., SKLENÁŘ K., STOLZ D., SVOBODA D., ŠPRYŇAR P., VESELÝ J., WAGNER J., ŽÁK K.; 2021): *Srdce Českého krasu – obec Srbsko a krajina v jejím okolí*. – Dokořán: 1–300. Praha.